

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV ROKYCANY

ARCHIV OBCE PLÍSKOV

1899 - 1945

Inventář

Číslo listu JAF
63

Evidenční číslo pomůcky
140

Zpracovala: Mgr. Hana Hrachová

ROKYCANY 2004

OBSAH

ÚVOD

I.	Vývoj původce fondu	4
II.	Dějiny a vývoj fondu	6
III.	Archivní charakteristika fondu	7
IV.	Obsah fondu	8
V.	Záznam o uspořádání fondu	8

PŘÍLOHY

Č. 1	Seznam použitých pramenů a literatury	10
Č. 2	Seznam použitých zkratk	10

INVENTÁRNÍ SEZNAM

I.	Knihy	12
II.	Spisový materiál	13
III.	Účetní materiál	14

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

Fond Archiv obce Plískov byl vytvořen obecní samosprávou, tj. obecním zastupitelstvem a obecním úřadem. Před rokem 1850 patřila obec k zbirožskému panství. Po roce 1850 byl Plískov zahrnut do soudního okresu Zbiroh, který spravovalo Okresní hejtmanské úřady Hořovice v Pražském kraji. Od 1. září 1896 bylo obnoveno Okresní hejtmanské úřady v Rokycanech, které se nově skládalo ze soudních okresů Rokycany a Zbiroh. Samosprávný soudní okres Zbiroh byl zrušen 1. 12. 1928. Okresní úřad Rokycany byl podle vládního nařízení ze dne 26. 5. 1942 č. 185 Sb. o nové úpravě obvodů a sídel okresních úřadů zrušen a veškerá správa bývalého okresu přešla na Okresní úřad Plzeň – venkov. Tato změna vešla v platnost dne 1. 6. 1942. Rokycanský okres byl znovu vytvořen až po válce na základě dekretu prezidenta republiky o obnovení stavu k 30. 9. 1938.

Územní působnost obecního úřadu se vztahovala pouze na katastrální území obce Plískov. Název obce Plískov byl v letech 1850 – 1945 konstantní.

Obecní zřízení bylo uzákoněno tzv. Stadionovým prozatímním obecním zřízením z 20. 3. 1849, kde byla vytyčena zásada „základem svobodného státu je svobodná obec.“ Toto zřízení nabylo platnost od 1. ledna 1850. Rozeznávalo dvojí působnost obce, vlastní záležitosti obce a přenesené, delegované záležitosti. Obce se staly nejnižšími články a instancemi územní samosprávy. V roce 1859 bylo vydáno obecní zřízení, z něhož v praxi zůstalo platné jen nařízení o domovském právu. K dalším změnám došlo po vydání Únorové ústavy v roce 1862, na kterou navazoval říšský zákon č. 18/1862 a zemský zákon z 16. 4. 1864 o obecním zřízení. Po první světové válce bylo změněno obecní zřízení volebním zákonem č. 75/1919 Sb. zák. a nař. a novelou zákona o obecním zřízení č. 76/1919 Sb. zák. a nař. Volební období bylo stanoveno na dobu čtyř let, po roce 1933 bylo změněno na šestileté.

Po vzniku Obecního úřadu v Plískově v roce 1850 se staly výkonnými orgány obecní výbor a obecní představenstvo. Obecní výbor byl složen ze zákonného počtu členů závislého na stavu oprávněných voličů s tříletým funkčním obdobím. Náhradníků nemělo být více než polovina členů obecního výboru. Obecní výbor jako kolegiální sbor rozhodoval většinou hlasů, měl pouze usnášecí a dozorčí moc, nikoliv však moc výkonnou. Po reformách sedmdesátých let měl obecní výbor usnášecí a dozorčí moc a byl sekundárním orgánem, který vyřizoval zvláště důležité záležitosti. Jeho zasedání byla veřejná. Do pravomoci obecního výboru patřila správa obecního majetku, udělování domovského práva, čestného občanství a vyřizování záležitostí místní policie.

Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo ze starosty a alespoň dvou radních. Představenstvo netvořilo kolégium, radní byli pouze pomocným a zastupujícím orgánem starosty. Představenstvo jako užší orgán reprezentovalo obec navenek.

Působnost obecního úřadu byla zčásti samostatná: správa obecního jmění a obecních záležitostí, dohled na bezpečnost majetku, péče o zachování obecních cest, silnic a mostů, výkon policie polní, běžné, zdravotní, mravnostní, stavební i požární, péče o chudé a dobročinné ústavy, účast na správě místních škol, urovnávání sporů mezi stranami v obci a konání dobrovolných dražeb nemovitých věcí. Zčásti byla působnost obcí přenesená a ta se týkala záležitostí soudních, politických, vojenských, berních i důchodkových. Dohled nad obecním úřadem náležel jednak okresnímu zastupitelstvu a zemskému výboru, jednak místodržitelství.

O obecním úřadě v druhé polovině 19. století nevíme mnoho. Na základě podpisů pod obecním příjmy a výdaji z let 1879 – 1880 známe složení části obecního výboru. V roce 1880 byl starostou Plískova Václav Kovanda, radními Josef Ekl, Jan Lisý, Josef Schwarz a členem obecního výboru (tj. zastupitelstva) Jan Karel. V roce 1909 se v pramenech objevuje starosta Josef Holub.

V roce 1932 zastával funkci starosty František Pálek. V obecním zastupitelstvu pracovali Josef Svejkovský, František Ekl, Josef Svejkovský, Vojtěch Ševčík, Jan Mottl, František Vinš, Josef Prantner, František Karas, Václav Čermák, František Hrách.

Po volbách se v září 1938 stal novým starostou obce Josef Mencl. Ten však ještě během září téhož roku rezignoval. Jeho žádost nebyla v zastupitelstvu přijata a tak v úřadě zůstal. Ke stejné situaci došlo ještě v listopadu 1938, kdy starostova rezignace nebyla schválena a byl mu slíben větší plat. V lednu 1939 zastupitelstvo odhlasovalo zvýšení odměny starosty z původních 1000 Kč na 1500 Kč, zvýšen byl rovněž příděl paliva pro obecní kancelář. Starosta Mencl nakonec zůstal v čele obce až do května 1945.

Obecní úřad v Plískově zanikl 5. 5. 1945, kdy se ustavil Místní národní výbor Plískov.

Starostové Plískova v letech 1880 – 1945

Jméno starosty	Ve funkci od	Ve funkci do
Václav Kovanda	1880	?
Josef Holub	1909	?
František Pálek	1932	5. 9. 1938
Josef Mencl	5. 9. 1938	5. 5. 1945

II. Dějiny a vývoj fondu

Původcem fondu Archiv obce Plískov je Obecní úřad Plískov vzniklý v roce 1850. Fond je možno považovat za uzavřený, neboť ve spisovně bývalého obecního úřadu již nejsou uloženy žádné písemnosti z doby před rokem 1945. Jazykem fondu je čeština, ojediněle i němčina.

V počátcích činnosti úřadu většinu písemné agendy vyřizovali starostové doma. Zda byla během první republiky ustavena v Plískově pevná úřadovna se mi nepodařilo zjistit. V roce 1941 byl pro obecní úřad koupen psací stroj. Přesto si o rok později starosta stěžoval na zavalení písemnou agendou, bylo proto rozhodnuto přidělit vyřizování některých záležitostí jednotlivým komisím.

V době první republiky se používalo kulaté razítko s textem OBECNÍ ÚŘAD V PLÍSKOVĚ uprostřed se státním znakem. V době okupace bylo nahrazeno dvojjazyčným razítkem. Podací razítko bylo zavedeno až ve čtyřicátých letech 20. století.

První skartace písemností se konala někdy v padesátých letech. Z písemností bylo vybráno pouze 9 hlavních knih z let 1922 – 194 a účetní závěrky z let 1938 – 1948. Zároveň bylo vyskartováno 9 knih a 17 balíčků z let 1880 – 1952 (2 knihy podací z let 1880 – 1895 a 1936 - 1945, daňové záznamy, kniha příjmů, kniha dopisů, kniha domovských listů, pokladní deník, likvidační strazza, zásobník obecního lesa apod.).

Při následující skartaci v srpnu 1960 se do archivu převezlo 12 hlavních knih z let 1923 – 1953, 3 pokladní deníky z let 1939 – 1946, inventář obecního jmění z roku 1930, matrika obce z let 1880 – 1910, 3 knihy zápisů ze schůzí zastupitelstva a rady z let 1932 – 1946, kniha nájmu z pozemků z let 1939 – 1940, matrika příslušníků obce z let 1936 – 1942, matrika zemřelých z let 1944 – 1948. Ze spisového materiálu byl vybrán balík z let 1937 –

1956 a to rozpočty a uzávěrky, obecní přehledy, sběrné listy, pachtovní smlouvy, seznamy o prodeji brusného dříví, konsignace dřeva, výpis evidence lesního plánu a vybraná korespondence. Do stoupy byly doporučeny pouze písemnosti z činnosti MNV.

V lednu 1972 byly při skartaci na MNV Plískov vybrány pro trvalé uložení v archivu kniha zápisů ze schůzí rady OÚ a MNV z let 1940 – 1956 a trestní spisy z let 1901 – 1950.

Do archivu se dostala jen malá část z materiálů obecního úřadu. Chybí knihy zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a rady před rokem 1932, zápisy komisí, inventáře majetku, trestní rejstřík, knihy vojenské evidence, evidence vydaných čeledních a pracovních knížek, parcelní protokoly a podací protokoly. Rovněž ze spisového materiálu se dochovalo pouze torzo – chybí například skupiny obecní volby, obecní funkcionáři a zaměstnanci, obecní budovy, stavební záležitosti. Vůbec žádné zastoupení nemá ani skupina péče o veřejné ústavy a zařízení. Zcela chybí také mapy, plány či fotografie.

III. Archivní charakteristika fondu

Před zahájením pořádacích prací obsahoval fond 15 knih a 2 kartony. Jeho časový rozsah byl určen léty 1879 – 1945 (1955), metráž byla odhadována na 0,42 bm.

Fond byl svěřen ke zpracování Mgr. Haně Hrachové. Inventarizace se uskutečnila v roce 2002. Fond byl uspořádán podle metodického návodu pro pořádání fondů obcí.

Písemnosti byly rozděleny na skupiny knihy, spisový a účetní materiál. Při pořádání knih bylo zjištěno, že je zde celkem 9 knih přesahující rok 1945: kniha zápisů ze schůzí zastupitelstva a z plenárních zasedání z let 1932 – 1946, kniha zápisů ze schůzí rady OÚ a MNV z let 1940 – 1956, matrika příslušníků obce z let 1933 – 1947 (tamtéž evidence zemřelých z let 1933 – 1946 (1947), matrika příslušníků obce 1909 – 1952 (tamtéž evidence příjmů a vydání 1879 – 1880), matrika zemřelých z let 1944 – 1949, kniha evidence nájmu z obecních pozemků z let 1939 – 1950 a 2 pokladní deníky z let 1944 – 1950. Tyto knihy byly delimitovány do fondu MNV Plískov. Zbýlých sedm knih bylo zařazeno do kategorií knihy všeobecné správy obce a účetní knihy.

Fond původně obsahoval dva kartony neuspořádaných spisů z let 1901 – 1956. Písemnosti MNV byly opět delimitovány do příslušného fondu. Zbýlé spisy byly uspořádány podle metodického návodu do jednotlivých skupin. Písemnosti nyní tvoří jeden karton z let 1899 – 1945.

Celkem bylo delimitováno 0,16 bm písemností do fondu MNV Plískov. Z fondu byly vyřazeny prázdné formuláře a duplikáty o rozsahu 0,01 bm. Fond nyní měří 0,2 bm, z toho na 7 knih připadá 0,08 a na karton spisů 0,12 bm.

Kategorizace jednotlivých písemností fondu je uváděna na základě směrnice MV ČSR č. 2 ze dne 4. 3. 1975 o ochraně a kategorizaci archiválií. Písemnosti byly zařazeny do dvou kategorií. Kniha zápisů ze schůzí byla zahrnuta podle § 2 odst. d) do první kategorie. Ostatní knihy i spisový materiál náleží k 3. kategorii.

Fyzický stav fondu je dobrý.

IV. Obsah fondu

Fond Archiv obce Plískov z let 1899 – 1945 obsahuje 7 knih z let 1922 – 1944 a karton spisů z let 1899 – 1945. Písemnosti jsou psány česky a ojediněle německy.

Součástí fondu není kronika. Knihy zápisů ze schůzí se dochovaly z let 1932 – 1944 pro obecní zastupitelstvo a z let 1932 – 1943 ze schůzí rady. Z těchto zápisů lze získat některé informace o dění v obci.

Údaje o obyvatelích Plíškova v sobě skrývají evidenční knihy obyvatel, které jsou však všechny díky svým přesahům, inventarizovány ve fondu MNV Plískov. Ostatní knihy jsou pouze účetního charakteru.

Spisový materiál se nedochoval v úplnosti. Upozornila bych především na trestní pravomoc z let 1899 – 1944, kde lze nalézt řadu údajů o trestaných osobách apod. O stavu lesního hospodaření vypovídají evidence vytěženého dřeva uložené ve skupině lesnictví a myslivost z let 1939 – 1942.

V. Záznam o uspořádání fondu

Fond Archiv obce Plískov uspořádala, inventární seznam sestavila a úvod zpracovala Mgr. Hana Hrachová ve Státním okresním archivu v Rokycanech.

Rokycany 25. 10. 2004

Mgr. Hana Hrachová

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Seznam použité literatury

Politický a školní okres rokycanský, Rokycany 1898.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 – 1970, I. díl, 1 sv., Praha 1978.

Příloha č. 2

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
č. kat.	číslo katastrální
čp.	číslo popisné
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
MNV	místní národní výbor
MV ČSR	Ministerstvo vnitra České socialistické republiky
OkÚ	okresní úřad

INVENTÁRNÍ SEZNAM

I. Knihy

Knihy všeobecné správy obce

Knihy zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva
a z plenárních zasedání MNV

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 7. 4. 1932 – 28. 10. 1944
(21. 7. 1945 – 2. 11. 1946)

1	Knihy zápisů ze schůzí obecní rady Zápisů ze schůzí finanční komise	31. 3. 1932 – 13. 3. 1940 24. 2. 1933 – 15. 1. 1943	K 1

Knihy zápisů ze schůzí obecní rady
a rady MNV

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 13. 4. 1940 – 10. 1. 1943
(6. 9. 1946 – 1. 2. 1956)

Matrika příslušníků obce (abecední)

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 1933 – 1947

Matrika příslušníků obce (podle čp.)

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 1909 - 1952

Evidence zemřelých

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 1933 – 1946 (1947)

Matrika zemřelých

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 1944 - 1949

Evidence cizích příslušníků a čeledě

(viz MNV Plískov, nezpracováno) 1838 – 1940 (1952)

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Kart. č.

	Knihy správy obecního majetku Kniha evidence nájmu z obecních pozemků (viz MNV Plískov, nezpracováno)	1939 - 1950	

II. Spisový materiál

II. 2 Spisy

Obec a její správa

2	Domovské právo	1942	1
3	Matriční záležitosti (rozloučení manželství J. a Fr. Holubových (1940), prohlášení mrtvým J. Veverky (nar. 1893, zemřel 1914, 1943)	1940 – 1943	1
4	Volby do vyšších orgánů samosprávy a parlamentu (kandidátka)	/1918 – 1938/	1

Správa obecního majetku

5	Obecní pozemky (pronájmy obecních pozemků)	1938 – 1945	1
6	Rozpočtové hospodaření obce (mj. rozpočty a účetní závěrky)	1928 – 1942	1

Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

7	Veřejné cesty a silnice (výpis ze seznamu silničních ochranných		

<u>Inv. č.</u>	<u>Obsah</u>	<u>Časový rozsah</u>	<u>Kart. č./Evid. č.</u>
	pásem při okresní silnice č. 22 Kařízek – Podmokelský mlýn v k. ú. Plískov)	1942	1
8	Trestní pravomoc (mj. výtahy z trestního protokolu, trestní listy, výpisy z rejstříku trestů)	1899 – 1944	1
Spolupůsobení ve státních záležitostech			
9	Soudní záležitosti (mj. nucené vyklizení bytu J. Bauše, P. čp. 44, včetně seznamu jeho věcí)	1939 – 1942	1
10	Lesnictví, myslivost (mj. výkazy těžby dřeva)	1939 – 1942	1
III. Účetní materiál			
III. 1 Účetní knihy			
	Evidence příjmů a výdajů (viz MNV Plískov, nezpracováno)	1879 – 1880 (1952)	
11	Hlavní kniha	1922 – 1925	K 2
12	Hlavní kniha	1926 – 1928	K 3
13	Hlavní kniha	1939	K 4
14	Hlavní kniha	1940	K 5
15	Hlavní kniha	1942	K 6

<u>Inv. č.</u>	<u>Obsah</u>	<u>Časový rozsah</u>	<u>Evid. č.</u>
16	Hlavní kniha	1944	K 7
	Pokladní deník (viz MNV Plískov, nezpracováno)	1944 – 1950	
	Pokladní deník (viz MNV Plískov, nezpracováno)	1944 - 1949	

Základní informace o fondu

Název fondu:	Archiv obce Plískov
Značka fondu:	AO Plískov
Časový rozsah:	1899 - 1945
Počet evidenčních jednotek:	8 (7 knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	16
Rozsah v běžných metrech:	0,2
Stav ke dni:	25. 10. 2004
Archivní fond zpracovala:	Mgr. Hana Hrachová
Pomůcku sestavila:	Mgr. Hana Hrachová
Počet stran:	15
Schválil:	Mgr. Hana Hrachová, čj. SOAP/07-609/04 11. 11. 2004